

UZASADNIENIE

W pozwie z dnia 19 września 2014 r. powód - (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w S. - wniósł o zasądzenie w postępowaniu upominawczym od pozwanego (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w I., kwoty 81.905,18 złotych wraz z ustawowymi odsetkami oraz o zwrot kosztów procesu. W uzasadnieniu swojego roszczenia powód wskazał, iż dochodzona pozwem kwota stanowi sumę nieuiszczonych przez pozwanego kosztów opłat związanych z demurrage oraz składowaniem kontenerów, w związku z łączącą strony umową o świadczenie usług spedycji morskiej, którymi został pierwotnie obciążony powód, a następnie refakturował te koszty na pozwanego [pozew k-2-4v].

Postanowieniem z dnia 12 listopada 2014 r. Sąd Okręgowy w Łodzi oddalił zawarty w pozwie wniosek o zwolnienie od kosztów sądowych. Powód zażalił to postanowienie w dniu 17 grudnia 2014 r., zaś postanowieniem z dnia 19 lutego 2015 r. Sąd Apelacyjny w Łodzi oddalił zażalenie powoda [postanowienie k-122-123, zażalenie k-129, odpowiedź pozwanej na zażalenie k-133-134, postanowienie SA k-141].

W dniu 20 marca 2015 r. Sąd Okręgowy w Łodzi uwzględnił w całości roszczenie pozwu w wydanym nakazie zapłaty w postępowaniu upominawczym [nakaz k-147].

Pozwany zaskarżył powyższy nakaz zapłaty sprzeciwem wniesionym w dniu 14 kwietnia 2015 r., wnosząc o oddalenie powództwa w całości i zwrot kosztów procesu. W uzasadnieniu pozwana wskazała, iż strona pozwana nie była zobowiązana umową ani nie dała żadnych podstaw do obciążenia jej kosztami pozostawienia (przetrzymania czy składowania) kontenerów w porcie. Podniosła, iż takie koszty mogły powstać na skutek wadliwych działań powoda jako spedytora (zła organizacja, przetrzymywanie dokumentacji, brak zapłaty frachtu itp.). Jednocześnie z ostrożności procesowej strona pozwana podniosła zarzut nieprawidłowego naliczenia ponownie podatku VAT od opłat, którymi powód został obciążony już w kwotach brutto oraz częściowego przedawnienia roszczenia co do kwoty 28.700,00 złotych [sprzeciw k-149-157].

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 3 stycznia 2012 r. została zawarta pomiędzy pozwanym a P. A. (1) prowadzącym działalność gospodarczą pod firmą P (...) umowa o współpracy handlowej w zakresie sprzedaży towaru (papieru) pozwanej spółki, natomiast w dniu 30 października 2012 r. podmioty te zawarły umowę doradztwa i usług marketingowych. W dniu 17 grudnia 2013 r. zostało sporządzone i podpisane przez oba te podmioty potwierdzenie salda na dzień 30 listopada 2013 r., z którego wynikało zobowiązanie P. A. (1) na rzecz pozwanego w wysokości 406.829,59 złotych. W konsekwencji w dniu 23 grudnia 2013 r. P. A. (1) wraz z żoną A. A. ustanowili hipotekę umowną na swojej nieruchomości celem zabezpieczenia spłaty tej należności na rzecz pozwanego. Pozwany wypowiedział umowę doradztwa w dniu 16 stycznia 2014 r. [umowy k-170-172 i k-173-174, potwierdzenie salda k-176-176v i akt notarialny k-177-178v].

W okresie od 21 sierpnia 2013 r. do 16 grudnia 2013 r. (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w G. wystawił powodowi kilkanaście faktur z tytułu demurrage na łączną kwotę 53.520,81 złotych za przetrzymanie kontenerów powyżej okresu 18 dni wolnego od opłat. Powód dokonał zapłaty tych faktur, przy czym zapłata dotyczyła zarówno powyższych faktur jak i innych faktur, o czym mowa w tytułach przelewów. Wpłaty następowały sukcesywnie od września 2013 r. do 28 stycznia 2014 r. [faktury i dowody przelewów k-46-71, rozliczenie do jednej z faktur k-47].

W okresie od 26 sierpnia 2013 r. do 19 grudnia 2013 r. (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w G. wystawiła szereg faktur obciążających powoda z tytułu składowania kontenerów powyżej 14 dni na łączną kwotę 13.068,76 złotych. Powód dokonał zapłaty tych faktur trzema przelewami: z 23 grudnia 2013 r., 7 lutego 2014 r. i 12 lutego 2014 r. Na marginesie jedynie wskazać należy, iż powód załączył dodatkowo dwie faktury, których nie uwzględnił w swoim rozliczeniu i opartej na nim fakturze dla pozwanego (faktury k-72-73) oraz z faktury nr (...) wystawionej na kwotę

1.367,96 złotych w swoim rozliczeniu przyjął kwotę 1.367,97 złotych (k-102 i k-3v), stąd rozbieżność w sumie kwot wystawionych przez (...) i w kwocie netto z faktury powoda (różnica o 1 grosz) [faktury i dowody przelewów k-74-105].

W dniu 27 lutego 2014 r. została ujawniona w KRS zmiana zarządu powodowej spółki w ten sposób, iż wykreślono P. A. (1) jako prezesa zarządu a wpisano A. A. [wydruk z Monitora Sądowego i Gospodarczego k-204].

Powód obciążył pozwanego fakturami za fracht morski, opłaty, transport drogowy i usługi spedycyjne za okres od lipca do listopada 2013 r. Wysokość tych faktur była niesporna i została w całości zapłacona przez pozwanego. W fakturach wskazane były numery kontenerów, które obejmowała spedycja [faktury wraz z dowodami wpłat k-17-45, okoliczność przyznana].

W dniu 1 sierpnia 2014 r. powód wystawił fakturę nr (...) obciążającą pozwanego na kwotę 66.589,58 złotych netto, tj. 81.905,18 złotych z VAT (23%), przy czym tytułem przestoju kontenerów w porcie kwotą 53.520,81 złotych netto (65.830,59 zł z VAT), zaś tytułem składowego na terminalu kwotą 13.068,77 złotych netto (16.074,59 zł z VAT). Termin płatności został określony na dzień 21 sierpnia 2014 r., zaś w warunkach płatności wskazano - przelew (...) dni. Faktura została przesłana pozwanemu w dniu 19 sierpnia 2014 r. i odebrana przez niego w dniu 21 sierpnia 2014 r.

[faktura k-14, ksero książki nadawczej k-15, zwrotne poświadczenie odbioru k-16].

Faktura ta oraz wystawione przez powoda noty odsetkowe wystawione 23 lipca 2014 r. (nieobjęte roszczeniem pozwu) pozwany odesłał powodowi odmawiając ich przyjęcia [pismo k-169].

P. A. (1) w mailu z dnia 4 marca 2014 r. - godz. 11.37, adresowanym do M. B. (1) (członka zarządu pozwanej spółki) zgłaszając zastrzeżenia co do korzystania przez pozwanego z usług innego spedytora, napisał m. in.: "Nasza dotychczasowa współpraca opierała się na jasnych ustaleniach między nami, które gwarantowały L. duże oszczędności na transporcie morskim oraz brak dodatkowych kosztów demerage i storage, nawet jeśli znacząco przekroczyliście wymagany termin odbioru kontenerów z portu.", a także: "Armator niestety nie chce słuchać żadnych tłumaczeń i będzie obciążał mnie dużymi kosztami właśnie ze względu niedotrzymania kontraktu (...)". W kolejnym mailu z tego samego dnia - godz. 12.51 P. A. napisał: "Na dzień dzisiejszy dostaliśmy informację, że koszty demurrage to 18 dni wolnych a storage 14 dni wolnych, więc nie będzie już możliwości przetrzymywania kontenerów dłużej niż te terminy (...). Po tym czasie będzie naliczana opłata. (...) A co do kosztów, które powstały w minionym roku, jeżeli Armator mi je wy fakturuje to ja będę musiał wy fakturować to Wam." [wydruk korespondencji e-mail k-234-233 (początek k-234) i dalej odpowiedzi zwrotne].

Z korespondencji mailowej pracowników stron z okresu od 11 do 23 czerwca 2014 r. wynika, iż pozwany domagał się dostarczenia kontenerów, które pomimo uiszczenia przez niego opłat nie zostały zwolnione z powodu braku uiszczenia opłaty przez powoda [korespondencja k-235-242].

Po rozpoczęciu funkcjonowania magazynu pozwanego w G., zdarzały się problemy z przyjęciem kontenerów do magazynu z uwagi na brak wolnej powierzchni, trwało to ok. 2-3 dni, zaś kilku przypadkach ok. 7-8 dni [zeznania świadka D. K. e-protokół k-224v, adnotacje 00.11.53].

Powód przekazywał informację o wysokości opłat celnych w różny sposób, a pozwany opłaty celne opłacał bez opóźnień. Powód ustalał z kierownikiem magazynu dowóz i rozładunek kontenerów [zeznania świadka M. B. e-protokół k-251v, adnotacje 00.08.26; wyjaśnienia pozwanego k-253, adnotacje 01.37.00].

Strony nie dokonały żadnych ustaleń co do rozliczania późniejszych kosztów demurrage i składowania kontenerów. Powód w okresie przed marcem 2014 r. nie przekazywał żadnych informacji, że są opóźnienia w odbiorze kontenerów i koszty z tego tytułu [zeznania świadka M. B. e-protokół k-251v, adnotacje 00.22.44; wyjaśnienia pozwanego k-253, adnotacje 01.37.00].

Na etapie przed zakończeniem współpracy były problemy finansowe powoda, które skutkowały brakiem dostarczania kontenerów pomimo uiszczenia opłat celnych, mówił mi o tym pan D. K. (2). Słyszałem też, że M. (...) z uwagi na

opóźnienia w płatnościach powoda nie wydawała [kontenerów zeznania świadka M. B. e-protokół k-251v, adnotacje 00.08.26].

Sąd uznał w oparciu o treść art. 230 k.p.c. za przyznaną okoliczność, iż faktury wystawione przez M. (...) i (...) Bałtycki Terminal Kontenerowy załączone do pozwu dotyczyły kontenerów dostarczonych dla pozwanego (strona pozwana nie kwestionowała tych okoliczności).

Sąd nie dał wiary wyjaśnieniom powoda, iż przed każdym zleceniem spedycyjnym przedstawiana była oferta taka jak złożone przykładowo na rozprawie w dniu 12 lipca 2016 r. (k-247 i k -249) bowiem stanowią one jedynie wydruk komputerowy w żaden sposób nie potwierdzony, zaś świadek M. B. zaprzeczył aby kiedykolwiek była mu ona przedstawiona.

Sąd uznał również za niewiarygodne zeznania świadka P. A. i strony powodowej w zakresie ich twierdzeń, iż strony ustaliły „zawieszenie” obciążenia pozwanego kosztami demurrage oraz składowania kontenerów w porcie do czasu zakończenia współpracy. Niezależnie bowiem od zaprzeczenia tym okolicznościom przez świadka M. B. (co wynika także z korespondencji mailowej z marca 2014 r. k-233) oraz pozwanego, także przedstawione wydruki korespondencji mailowej, której prawdziwości strona powodowa nie zaprzeczyła, także wskazują na brak ustaleń w tym zakresie. Dochodzone bowiem pozwem roszczenia dotyczą kosztów demurrage i składowania kontenerów powstałych i uiszczonych w zasadzie w 2013 r., zaś ostatnie dwie wpłaty powoda z tytułu tych kosztów (choć nie tylko gdyż polecenia zapłaty obejmowały również inne należności powoda) zostały dokonane w lutym 2014 r.. Tymczasem z korespondencji mailowej z pomiędzy P. A. i M. B. z marca 2014 r. wynika, iż P. A. wyfakturuje na pozwanego koszty za rok 2013 r., jeżeli armator go nimi obciąży, gdyż nie stać go na ich pokrywanie, a w kolejnym mailu stwierdza, że „przed chwilą” otrzymał naliczone te koszty [korespondencja k-233-234]. Świadczy to, w ocenie Sądu, o niewiarygodności zeznań św. P. A. oraz strony powodowej, bowiem koszty te zostały już przez powoda pokryte w okresie znacznie wcześniejszym niż data przywołanej korespondencji, z której wynika, że jeszcze tych kosztów nie otrzymał.

Podobnie Sąd uznał za nieudowodnione twierdzenie powoda, iż wielokrotnie wzywał pozwanego do odebrania kontenerów i przekroczenia okresu bezkosztowego ich przechowania bowiem strona powodowa nie przedstawiła na tę okoliczność żadnych dowodów poza swoim twierdzeniem, któremu z kolei przeczą zeznania świadka J. B., M. B. i pozwanego. Jednocześnie to strona pozwana przedstawiła wydruki korespondencji mailowej z której wynika, iż opóźnienia w wydaniu kontenera w czerwcu 2014 r. wyniknęły z przyczyn leżących po stronie powoda (braku płatności). Strona powodowa pomimo, iż podnosi wielokrotne wzywanie pozwanego do odbioru kontenerów i uprzedzanie o obciążaniu kosztami to nie przedstawiła na tę okoliczność żadnych dowodów (chociażby korespondencji mailowej).

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Powód świadczył na rzecz pozwanego usługi spedycji morskiej. Zgodnie z art. 794 § 1 k.c. przez umowę spedycji spedytora zobowiązuje się za wynagrodzeniem w zakresie działalności swego przedsiębiorstwa do wysyłania lub odbioru przesyłki albo do dokonania innych usług związanych z jej przewozem. W zakresie nieuregulowanym natomiast do umowy spedycji stosuje się odpowiednio przepisy o umowie zlecenia (art. 796 k.c.).

W przedmiotowej sprawie roszczenie powoda dotyczyło nie tyle samych kosztów spedycji co dodatkowych kosztów związanych z przetrzymaniem kontenerów morskich (demurrage) oraz kosztów składowania w terminalu portowym. Demurrage kontenerowy, czyli przetrzymanie kontenera, to opłata stosowana przez armatorów kontenerowych z tytułu przetrzymania kontenerów morskich armatora ponad czas wolny.

Zgodnie z treścią art. 742 k.c. (w zw. z art. 796 k.c.) dający zlecenie powinien zwrócić przyjmującemu zlecenie wydatki, które ten poczynił w celu należytego wykonania zlecenia, wraz z odsetkami ustawowymi; powinien również zwolnić przyjmującego zlecenie od zobowiązań, które ten w powyższym celu zaciągnął w imieniu własnym.

W przedmiotowej sprawie jak wynika z zebranego w sprawie materiału dowodowego doszło do powstania kosztów dodatkowych w postaci opłat demurrage i składowania kontenerów powyżej wynegocjowanego tzw. czasu wolnego od opłat.

Zgodnie z art. 6 k.c. ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie, która z faktu tego wywodzi skutki prawne. W przedmiotowej sprawie ciężar dowodu spoczywał na stronie pozwanej w zakresie wykazania niezgodności dostarczonego towaru z zamówieniem i zgłoszonych roszczeń z tego tytułu. Należy wskazać, iż kontradiktoryjność procesu cywilnego wymaga, aby to strony wskazywały dowody dla wykazania swoich twierdzeń. Zasada kontradiktoryjności ma związek ze sposobem gromadzenia materiału procesowego, to jest twierdzeń faktycznych i służących ich weryfikacji wniosków dowodowych. Do tzw. ciężarów procesowych należą w szczególności: ciężar twierdzenia (onus proferendi) i ciężar dowodzenia (onus probandi). Zasada kontradiktoryjności pozostaje w ścisłym związku ze skargowym charakterem procesu, a więc jego uruchamianiem wyłącznie z inicjatywy podmiotu poszukującego ochrony sądowej z uwagi na własny interes prawny. Postępowanie cywilne ma charakter sporu o prawo prowadzonego przed sądem przez podmioty o przeciwstawnych interesach, zajmujące w postępowaniu sądowym pozycję równoprawnych przeciwników. Bierność strony nie zobowiązuje sądu - poza wyjątkowymi przypadkami - do prowadzenia dowodów z urzędu (por. m.in. wyrok SN z 15 grudnia 1998 r., I CKN 944/97, Prok.i Pr. 1999/11-12/38). W sytuacji, gdy stronami procesu są przedsiębiorcy nie istnieją podstawy do tego, by Sąd uprzywilejowywał jedną ze stron poprzez przeprowadzenie z urzędu dowodów uzasadniających jej roszczenia lub zarzuty. Obowiązek wskazywania dowodów obciąża strony (art. 232 k.p.c.). Sąd podzielił pogląd wyrażonym przez Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 17 grudnia 1996 r., iż nie jest zarówno zobowiązany jak i uprawniony do przeprowadzenia dochodzenia w celu uzupełnienia lub wyjaśnienia twierdzeń stron i wykrycia środków dowodowych pozwalających na ich udowodnienie ani też do przeprowadzenia z urzędu dowodów zmierzających do wyjaśnienia okoliczności istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy (art. 232 k.p.c.). Obowiązek przedstawienia dowodów spoczywa bowiem na stronach (art. 3 k.p.c.), a ciężar udowodnienia faktów mających dla rozstrzygnięcia sprawy istotne znaczenie (art. 227 k.p.c.) spoczywa na stronie, która z faktów tych wywodzi skutki prawne zgodnie z art. 6 k.c. (patrz wyrok SN z dnia 17 grudnia 1996 r., I CKU 45/96, OSNC 1997/6-7/76).

W przedmiotowej sprawie to na stronie powodowej spoczywał obowiązek udowodnienia, iż do powstania tych kosztów doszło w wyniku nieprawidłowości w działaniu pozwanego, tj. przekroczenia okresu bezkosztowego na skutek braku odbioru kontenerów w związku z brakiem uiszczenia opłat celnych (powodujących zwolnienie towaru) bądź braku możliwości przyjęcia towaru na magazynie. W zakresie opóźnień w zapłacie opłat celnych strona powodowa nie przedstawiła żadnych dowodów, wręcz świadek P. A. mówił o braku problemów z uzyskaniem środków od pozwanego. Odnośnie natomiast powierzchni magazynowej, to jak wynika m. in. z zeznań świadka D. K. takie opóźnienia się zdarzały (bez sprecyzowania okresu tych opóźnień) ale nie przekraczały 7-8 dni a więc tzw. okresu bezkosztowego.

Jednocześnie nie można w ocenie Sądu pominąć okoliczności, iż powód ponosił takie koszty zarówno w odniesieniu do kontenerów pozwanego jak i najprawdopodobniej innych klientów (o czym świadczą przelewy zbiorcze), jednakże w żaden sposób nie informował pozwanego o obowiązku poniesienia przez niego tych kosztów (choć zapłata za te koszty następowała od września 2013 r.) ani o ich naliczeniu i zapłacie. Biorąc przy tym pod uwagę okoliczność znacznego zadłużenia P. A. w stosunku do pozwanego występującego już w końcu roku 2013 r., a prawdopodobnie również powoda w stosunku do innych podmiotów (o czym świadczy chociażby pismo (...)k-231 jak i korespondencja mailowa z czerwca 2013 r.), brak wzywania pozwanego do zapłaty tych kosztów (pomimo ich bezpośredniego poniesienia przez powoda już w tamtym okresie) w świetle zasad doświadczenia życiowego wskazuje na przetrzymywanie tych kontenerów z przyczyn leżących po stronie powoda. Strona powodowa nie przedstawiła ani dowodów ani wniosków dowodowych na okoliczność opóźnień w płatnościach pozwanego opłat celnych. Ponadto okoliczność, iż strona powodowa dopiero w marcu 2014 r. w korespondencji mailowej poinformowała pozwanego o istnieniu tych kosztów, przy czym z korespondencji tej wynika, że armator dopiero obciąży powoda tymi kosztami (które de facto powód już zapłacił).

Mając na względzie powyższe Sąd uznał, iż strona powodowa nie udowodniła, iż koszty te powstały w wyniku działań (zaniechań) strony pozwanej, a zatem nie wykazała zasadności swojego roszczenia. Z tych też względów pozostałe zarzuty pozwanego (odnośnie naliczania podatku Vat oraz częściowego przedawnienia) nie podlegały już ocenie jako nie mające znaczenia dla rozstrzygnięcia.

O kosztach postępowania Sąd orzekł na podstawie art. 98 k.p.c. zgodnie z którym, przegrywający obowiązany jest zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony, na które złożyły się jedynie koszty zastępstwa procesowego oraz opłata skarbową od pełnomocnictwa. Wysokość przyznanych kosztów (stawki) została ustalona w oparciu o treść § 6 pkt 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz.U.2013.490 j.t.) w związku z § 21 i 23 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U. z 2015 r., poz. 1804).

Z/ odpis wyroku wraz z uzasadnieniem doręczyć pełn. stron.